

ZDRAVSTVENI TROŠKOVI U HRVATSKOJ PREMA KATEGORIJAMA KORISNIKA

U prošlom broju našeg časopisa (3-4/1996) objavljen je prilog B. Žaje "Indikatori za socijalnu kartu Hrvatske", u kojem je iznesen i Pregled broja osiguranika mirovinskog i invalidskog osiguranja u 1995. godini prema djelatnostima (tablica 1), i to prema podacima Republičkog fonda mirovinskog i invalidskog osiguranja radnika Hrvatske.

Ovoga puta objavljujemo pregled prihoda i izdataka za zdravstvenu zaštitu od 1994. do 1996. godine, prema podacima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, u što su uključeni i podaci o broju osiguranika (i članova njihovih obitelji). Zainteresirani čitatelj može primijetiti da podaci za 1995. godinu u ta dva izvora nisu jednaki: prema podacima Fonda broj osiguranika 31. prosinca 1995. iznosio je 1,542.144, a prema podacima Zavoda broj osi-

guranika - uplatitelja doprinosa iznosio je 2,546.400, odnosno bez umirovljenika 1,746.508. Različit je i broj nezaposlenih: godine 1995. bilo ih je 240.601 prema podacima Zavoda za zapošljavanje, a 158.164 prema podacima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Slično vrijedi i za broj poljoprivrednika.

Korisnici obiju ovih informacija trebaju voditi računa o navedenim razlikama, koje su vjerojatno uvjetovane različitom metodologijom prikupljanja podataka, odnosno različitim definicijama pojedinih pojmova.

Stanovite razlike postoje i između podataka o izdacima za zdravstvenu zaštitu koji slijede u ovom prilogu i sličnih podataka iznesenih u prilogu V. Puljiza "Socijalni transferi u Republici Hrvatskoj", objavljenom također u prošlom broju naše "Revije".

Tablica 1.

Broj osiguranika - uplatitelja doprinosa

Kategorija	1994.	%	1995.	%	1996.	%
Aktivni osiguranici	1,387.071	55,4	1,418.828	55,7	1,434.198	55,3
Poljoprivrednici	177.423	7,1	169.516	6,7	165.028	6,3
Nezaposleni	161.660	6,4	158.164	6,2	174.123	6,7
Umirovljenici	778.400	6,2	799.892	31,4	821.909	31,7
Ukupno	2,504.554	100,0	2,546.400	100,0	2,595.258	100,0

Napomene:

1. U aktivne osiguranike uvršteni su zaposleni, pripadnici samostalnih zanimanja i obrtnici.
2. U kategoriju nezaposlenih uvršteni su samo oni koji imaju pravo na zdravstveno osiguranje.

Tablica 2.

Članovi obitelji po kategorijama osiguranika

Članovi obitelji:	1994.	%	1995.	%	1996.	%
Aktivnih osiguranika	1,225.245	68,0	1,254.159	69,6	1,268.888	70,0
Poljoprivrednika	209.082	11,6	172.097	9,6	153.713	8,5
Nezaposlenih	58.558	3,2	57.269	3,2	64.485	3,5
Umirovljenika	309.258	17,2	317.611	17,6	326.862	18,0
Ukupno	1,802.143	100,0	1,801.136	100,0	1,813.948	100,0

Napomene kao uz tablicu 1.

Tablica 3.

Ukupni broj korisnika osiguranja (uplatitelji s članovima obitelji)

Kategorija	1994.	%	1995.	%	1996.	%
Aktivni osiguranici	2,612.316	60,7	2,672.987	61,5	2,703.086	61,3
Poljoprivrednici	386.505	9,0	341.613	7,8	318.741	7,2
Nezaposleni	220.218	5,1	215.433	5,0	238.608	5,4
Umirovljenici	1,087.658	25,2	1,117.503	25,7	1,148.771	26,1
Ukupno	4,306.697	100,0	4,347.536	100,0	4,409.206	100,0

Napomene kao uz tablicu 1.

Dodatna napomena: Ljubaznošću gospodina Borisa Vodanovića iz Odjela za plan i analize Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje dobili smo (telefonom, 20. 3. 1997.) i podatke o broju zdravstveno osiguranih prognanika te članova obitelji naših radnika zaposlenih u inozemstvu za godinu 1996. Prognanika je bilo 138.088, a članova obitelji zaposlenih u inozemstvu 50.732 (ovdje je riječ o zdravstvenom osiguranju na temelju odgovarajućih međunarodnih konvencija, odnosno među-

državnih ugovora). Dodamo li te brojke podatku o 4,409.206 osiguranika navedenih u tablici, dobivamo zbroj od 4,598.026, što iznosi nešto više od 96% procijenjenog broja stanovnika Republike Hrvatske sredinom 1996. godine (procjenu je izvršio priređivač ovog priloga na temelju službenih procjena Državnog zavoda za statistiku za godine 1994. i 1995.).

Srdačno zahvaljujemo gospodinu Vodanoviću na pomoći.

Tablica 4.

Verižni indeksi i broj članova obitelji na jednog uplatitelja

Kategorija	1994.		1995.		1996.	
	ver. ind.	č/o	ver. ind.	č/o	ver. ind.	č/o
Akt. osigur.	O.	-	102,3	-	101,1	-
	Č.	-	102,4	0,88	101,2	0,88
Poljoprivred.	O.	-	95,5	-	97,4	-
	Č.	-	82,3	1,02	89,3	0,93
Nezaposleni	O.	-	97,8	-	110,1	-
	Č.	-	97,8	0,36	112,6	0,37
Umirovljenici	O.	-	102,8	-	102,8	-
	Č.	-	102,4	0,40	102,9	0,40
Ukupno	O.	-	101,7	-	101,1	-
	Č.	-	99,9	0,71	100,7	0,70

Objašnjenja:

O. = osiguranici - uplatitelji doprinosna

Č. = članovi obitelji

č/o = broj članova obitelji na jednog uplatitelja

Napomene:

1. Verižne indekse za 1994. godinu nismo mogli izračunati jer ne raspolazemo podacima za 1993.

2. Broj korisnika na jednog uplatitelja iznosi č/o + 1.

3. Iz činjenice da je u kategoriji poljoprivrednika broj članova obitelji veći od broja uplatitelja ne smije se izvoditi zaključak o "velikim seljačkim obiteljima", jer je poljoprivredno osiguranje "obiteljsko", tj. uplatitelj je samo nositelj domaćinstva (vlasnik gospodarstva), dok su ostala osiguranja "osobna", tj. u jednoj obitelji može biti više uplatitelja.

Tablica 5.

Prihodi i izdaci za zdravstvenu zaštitu (u tisućama kuna)

Kategorija		1994.	1995.	1996.
Akt. osigur.	P.	4,365.435	5,158.884	5,336.759
	I.	2,900.155	3,938.319	3,753.714
prihodi : izdaci		150,52	130,99	142,17
Poljoprivred.	P.	42.879	91.742	116.870
	I.	281.670	330.680	325.501
prihodi : izdaci		15,22	27,74	35,90
Nezaposleni	P.	114.629	115.758	112.187
	I.	166.514	206.700	237.119
prihodi : izdaci		68,84	56,00	47,31
Umirovljenici	P.	1,302.039	1,797.748	1,964.930
	I.	1,710.152	2,277.523	2,572.893
prihodi : izdaci		76,14	78,93	76,37
Ukupno	P.	5,824.982	7,164.133	7,530.746
	I.	5,058.491	6,753.221	6,889.227
prihodi : izdaci		115,15	106,08	109,31

Objašnjenja:

1. P = prihodi

2. I. = izdaci

3. Omjer prihodi : izdaci pokazuje postotnu pokrivenost izdataka prihodima.

Napomene:

1. Prihodi za zdravstvenu zaštitu poljoprivrednika uključuju, osim doprinosa samih korisnika, i prihode od proračuna županija za poljoprivredna kućanstva osoba starijih od 65 godina. U ukupnim prihodima uplate samih korisnika 1994. godine sudjelovale su s 80,6%, 1995. s 66,6% i 1996. s 56,7%.

2. Najveći dio izdataka u svim kategorijama odnosi se na bolničku zdravstvenu zaštitu. Kod aktivnih osiguranika na drugome mjestu su naknade umjesto plaća, a dalje slijede primarna zdravstvena zaštita sa zubozdravstvenom, lijekovi na recepte, specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita itd. U kategorijama poljoprivrednika i umirovljenika na drugome mjestu su lijekovi na recepte, a zatim primarna zdravstvena zaštita sa zubozdravstvenom, specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita itd., dok u kategoriji nezaposlenih primarna zdravstvena zaštita dolazi ispred troškova za lijekove na recepte.

Tablica 6.

Struktura i veržni indeksi prihoda i izdataka po kategorijama

Kategorija		1994.		1995.		1996.	
		%	ver. ind.	%	ver. ind.	%	ver. ind.
Akt. osigur.	P.	74,9	-	72,0	118,2	70,9	103,4
	I.	57,3	-	58,3	135,8	54,5	95,3
Poljoprivred.	P.	0,7	-	1,3	214,0	1,5	127,4
	I.	5,6	-	4,9	117,4	4,7	98,4
Nezaposleni	P.	2,0	-	1,6	101,0	1,5	96,9
	I.	3,3	-	3,1	124,1	3,4	114,7
Umirovljenici	P.	22,4	-	25,1	138,1	26,1	109,3
	I.	33,8	-	33,7	133,2	37,4	113,0
Ukupno	P.	100,0	-	100,0	123,0	100,0	105,1
	I.	100,0	-	100,0	133,5	100,0	102,0

Oznake P i I. iste kao u tablici 5.

Tablica 7.

Prosječni godišnji izdaci po korisniku (uplatitelji i članovi obitelji)

Kategorija	1994.	1995.	1996.
Aktivni osiguranici	1.110,19	1.473,38	1.388,68
Poljoprivrednici	728,76	968,00	1.021,21
Nezaposleni	756,13	959,46	993,76
Umirovljenici	1.572,33	2.038,05	2.239,69
Ukupno	1.174,48	1.553,18	1.562,54

Tablica 8.

Prosječni mjesečni prihodi i izdaci po nosiocu osiguranja

Kategorija	1994.		1995.		1996.	
	Prihod	Izdatak	Prihod	Izdatak	Prihod	Izdatak
Aktivni osiguranici	262,27	174,24	303,00	231,31	310,09	218,11
Poljoprivrednici	20,14	132,30	45,10	162,56	59,02	164,37
Nezaposleni	59,09	85,84	60,99	108,91	53,69	113,48
Umirovljenici	139,39	183,08	187,29	237,27	199,22	260,87

Napomena:

Na temelju dostupnih podataka ne može se izračunati ukupni prosječni mjesečni prihod i izdatak po nosiocu osiguranja.

Izvor: Podaci dobiveni u Odjelu za plan i analizu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dan ispisa: 20. 2. 1997) zahvaljujući susretljivosti gospodina Željka Stazića, na čemu mu zahvaljujemo.

Priradio: Ivan Magdalenić